

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS NEEILINIO POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2017 m. balandžio 7 d. Nr. V17-6(6.1.)

Vilnius

Posėdis vyko nuo 9.00 val. iki 12.30 val.

Posėdžio pirmininkė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) pirmininkė Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė – Paveldo komisijos Administracinio skyriaus vyresnioji specialistė Justina Ūsonytė

Dalyvavo:

Paveldo komisijos nariai – Augis Gučas, Jūratė Jurevičienė, Gediminas Rutkauskas, Juozas Algirdas Pilipavičius, Nadežda Spiridonovienė, Gražina Drėmaitė.

Paveldo komisijos darbuotojai – Viktorija Gadeikienė, Gytis Oržikauskas, Artūras Stepanovič, Austėja Brasiūnaitė, Erika Petunovienė, Rimantas Bitinas, Alma Bačiulienė, Anželika Vėžienė, Algimantas Gražulis.

Kiti dalyviai – Gintaras Abaravičius (Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos direktorius), Naglis Puteikis (Seimo narys), Monika Žvaliauskienė (Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos kultūrinės veiklos vadybininkė), Rėda Brandišauskienė (aplinkos viceministrė), Robertas Zamanis (LRT žurnalistas), Rimantas Gučas (Lietuvos restauratorių sąjungos narys, vargonų restauratorius), Eglė Kuklierienė (Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko pavaduotoja), Jūratė Markevičienė (Lietuvos dailės istorikų draugijos narė), Gražina Zilinskienė (UAB „Atodangos“ direktorė), Nijolė Vaitiekūnaitė (Kultūros paveldo departamento Kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė), Gintaras Džiovėnas (Kultūros ministerijos Saugomų teritorijų ir paveldo apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas, l. e. vedėjo pareigas), Vidmantas Puidokas (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas), Birutė Rūta Vitkauskienė (Vilniaus dailės akademijos humanitarinių

mokslų daktarė), Audrius Skaistys (Kultūros paveldo departamento direktoriaus pavaduotojas), Giedrius Vitkauskas (LRT „Panorama“ žurnalistas), Virgilijus Kačinskas (Kultūros paveldo centro direktorius), Donata Šimkūnaitė (Kultūros paveldo departamento Kontrolės skyriaus vedėja), Rita Kuncevičienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos, planavimo skyriaus vyriausioji specialistė), Vitas Karčiauskas (Kultūros paveldo departamento Vilniaus skyriaus vedėjas), Paulius Trimonis (UAB „Contestus“ vadovas), Giedrė Miknevičienė (UAB „Projektavimo ir restauravimo instituto“ architektė), Marija Nemunienė (ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto pirmininkė), Irena Linčiuvienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos, planavimo skyriaus vyriausioji specialistė), Linas Kvizikevičius (UAB „Kultūros vertybių paieška“ direktorius), Renata Kepežinskienė (Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato Paveldo programų vadovė), Darius Daunoras (Vilniaus miesto savivaldybės Kultūros paveldo apsaugos skyriaus vedėjas), Justina Stankevičiūtė (UAB „Kultūros vertybių paieška“ archeologė).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Vilniaus misionierių vienuolyno komplekso tvarkymo plano, apskaitos, daugiabučių namų Subačiaus g. 20, Vilniuje, projekto ir vykdomų statybos darbų.
2. Dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Kultūros vertybių registrą.
3. Dėl Trakų senamiesčio teritorijos ribų mažinimo ir planuojamos ūkinės plėtros.
4. Dėl Vilniaus misionierių vienuolyno komplekso tvarkymo plano, apskaitos, daugiabučių namų Subačiaus g. 20, Vilniuje, projekto ir vykdomų statybos darbų (svarstymo pratęsimas).

1. SVARSTYTA. Vilniaus misionierių vienuolyno komplekso tvarkymo planas, apskaita, daugiabučių namų Subačiaus g. 20, Vilniuje, projektas ir vykdomi statybos darbai.

Robertas Zilinskas (Gyvenamųjų namų komplekso „Misionierių sodai“ projekto vadovas)

Pristatė „Daugiabučių gyvenamųjų namų Subačiaus g. 20, Vilnius, statybos ir rekonstravimo projektą“ (toliau – Projektas).

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Nerimą kelia „Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano“ (toliau – Specialusis planas) sprendiniai, kurie padalino valstybės saugomo buvusio Vilniaus misionierių vienuolyno statinių ansamblio teritoriją į dvi dalis bei vykdomų statybos darbų keliamos vibracijos, kurios gali neigiamai paveikti šalia esančią Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčią.

Giedrė Miknevičienė (UAB „Projektavimo ir restauravimo instituto“ architektė, Specialiojo plano rengėja)

Remiantis atliktų istorinių tyrimų išvada, buvusio Vilniaus Misionierių vienuolyno ir Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios komplekso ir buvusios Vaikelio Jėzaus prieglaudos sklypai istoriniu ir funkciniu požiūriais buvo savarankiški, t. y. du atskiri architektūriniai ansambliai. Specialiojo plano rengimą finansavo užsakovas.

Marija Nemunienė (ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto pirmininkė)

Pristatė ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto (toliau – ICOMOS) Projekto projektinių pasiūlymų vertinimą. Galimas neigiamas poveikis Vilniaus istorinio centro išskirtinei visuotinei vertei nebuvo nustatytas. ICOMOS, atlikusi vertinimą, pasiūlė tęsti projektavimą ir tyrimus.

Renata Kepežinskienė (Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato Paveldo programų vadovė)

Vykdomi statybos darbai prie buvusio Vilniaus misionierių vienuolyno ir Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios gali sužaloti Vilniaus istorinio centro panoramas, siluetus, miestovaizdžio autentiškumą ir vientisumą. ICOMOS vertinimo išvadose nepakankamai įvertintas poveikis Vilniaus istorinio centro išskirtinei visuotinei vertei. Vilniaus istorinio centro apsauga ir valdymas turi užtikrinti, kad nustatytos vertingosios savybės išliktų nepakitusios arba pagerėtų (įsipareigojimas UNESCO Pasaulio paveldo komitetui). Reikėtų įvertinti, ar šiuo metu vykdomi statybos darbai nedaro neigiamos įtakos Vilniaus istorinio centro išskirtinei visuotinei vertei, dėl kurios jis buvo įtrauktas į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Privatizuojant objektą Vilniaus miesto savivaldybės nustatytose sąlygose nurodyta, jog prie buvusio Vilniaus misionierių vienuolyno ir Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios galimas statinių aukštis – 1-2 aukštai, o užstatymo tankumas – 30 %. Vykdomi statybos darbai neatitinka šių sąlygų.

Vitas Karčiauskas (Kultūros paveldo departamento Vilniaus skyriaus vedėjas)

Norėta, kad nauja statyba nedarytų didesnės žalos nei buvęs sovietinio laikotarpio statinys.

Linas Kvizikevičius (UAB „Kultūros vertybių paieška“ direktorius)

Pirminis reljefas jau buvo pažeistas, kai prasidėjo pirmoji urbanizacija šioje Vilniaus dalyje. Vėlesniais laikais dėl žmogaus veiklos reljefas toliau buvo keičiamas. Nėra aišku, kokiais kriterijais remiantis reikėtų sudaryti reljefo atkūrimo ar išsaugojimo koncepciją.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Buvusios Vaikelio Jėzaus prieglaudos teritorijoje aptikti archeologiniai radiniai Projekte nurodyti kaip nevertingi dėl jų blogos būklės ir nebus saugomi. Pasidomėjo, ar dėl jų buvo kreiptasi į Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybą.

Rita Kuncevičienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos, planavimo skyriaus vyriausioji specialistė)

2017 m. vasario 28 d. Kultūros paveldo departamento Ketvirtoji nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba svarstė visus 2015-2016 m. buvusios Vaikelio Jėzaus prieglaudos teritorijoje aptiktus archeologinius radinius. Vertinimo taryba nutarė išsaugoti XVIII-XIX a. Vaikelio Jėzaus prieglaudos pastato fragmentus, buvusius Misionierių vienuolyno sodus juosusios tvoros arkinius pamatus ir t.t.

Virgilijus Kačinskas (Kultūros paveldo centro direktorius)

Teritorijai iki šiol galioja 2012 m. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas, kuriame yra apibrėžtos teritorijos ribos. Rengiant Specialųjį planą nebuvo atsižvelgta į minėtą aktą.

Gintaras Džiovėnas (Kultūros politikos departamento Saugomų teritorijų ir kultūros paveldo apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas, l. e. vedėjo pareigas)

Vienas esminių Specialiojo plano sprendinių – visi tvarkybos darbai turi vykti nepažeidžiant vertingųjų savybių. Statybos leidimas neturi būti išduodamas, jeigu kyla abejonų dėl vertingųjų savybių sunaikinimo.

Reaguojant į susirūpinimą dėl vykdomų statybos darbų prie buvusio Vilniaus misionierių vienuolyno ir Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios darbų, Kultūros paveldo departamento direktoriaus pavaduotojui nurodyta sudaryti dvi komisijas, kurios įvertintų vykusių procesų teisėtumą nuo Specialiojo plano patvirtinimo iki statybų leidimo išdavimo.

Kultūros ministerija Paveldo komisijos prašo atlikti analizę (įtraukiant Specialiojo plano rengėjus ir projektuotojus, paveldosaugos specialistus), ar Specialiojo plano sprendiniai pakankamai pagrįsti tyrimais, šaltiniais ir kitais faktiniais duomenimis, kuriais vadovaujantis būtų galima konstatuoti, kad buvusio Vilniaus Misionierių vienuolyno ir Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios kompleksas ir buvusi Vaikelio Jėzaus prieglauda buvo du atskiri architektūriniai ansambliai. Prašo išvados iki balandžio 21 d.

Eglė Kuklierienė (Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos atlieka statybos leidimo išdavimo procedūrų patikrinimą. Bus priimtas sprendimas.

Rūta Birutė Vitkauskienė (Lietuvos dailės istorikų draugijos narė)

Yra labai daug archyvinės medžiagos, bet rengiant Specialųjį planą šiais šaltiniais nebuvo pasidomėta.

Gediminas Rutkauskas (Paveldo komisijos narys)

ICOMOS Lietuvos nacionalinis komitetas vertino tik projektinius pasiūlymus. Reikėtų įvertinti, ar buvo atsižvelgta į ICOMOS pastabas vykdant Gyvenamųjų namų komplekso „Misionierių sodai“ statybos darbus.

Renata Kepežinskienė (Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato Paveldo programų vadovė)

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas kreipsis į tarptautinius ekspertus. Reikėtų Kultūros ministerijos iniciatyvos dėl tarptautinių ekspertų vizito organizavimo.

Augis Gučas (Paveldo komisijos narys)

Kultūros ministerija turėtų informuoti Pasaulio paveldo komitetą apie ketinimus UNESCO saugomoje teritorijoje įgyvendinti arba leisti (...) naujų statybų darbus, kurie galėtų paveikti vertybės išskirtinę visuotinę vertę. Tai nebuvo padaryta.

2. SVARSTYTA. Kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymas į Kultūros vertybių registrą.

Austėja Brasiūnaitė (Paveldo komisijos administracijos Teisinio koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė)

Pristatė Paveldo komisijos administracijos parengtą pažymą dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2017-03-27 rašto Nr. (9.46.)2-688, kuriame prašoma Paveldo komisijos nuomonės dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamos kultūros vertybės, duomenų tikslinimo ir kilnojamųjų kultūros vertybių, siūlomų įrašyti į Kultūros vertybių registrą.

Balsavimas dėl kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Kultūros vertybių registrą:

1. Už – 7 Paveldo komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Pritarti kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

3. SVARSTYTA. Trakų senamiesčio teritorijos ribų mažinimas ir planuojama ūkinė plėtra.

Gintaras Abaravičius (Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos direktorius)

Informavo, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba pradėjo tyrimą ne dėl jo veiklos, o dėl sklypuose Vytauto g. 88, 90 (Trakų mieste) autobusų stoties ir prekybos paskirties pastato komplekso projekto derinimo proceso.

Visi posėdžio dalyviai pasišalino, išskyrus Paveldo komisijos narius ir administracijos darbuotojus.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Pateikė Paveldo komisijos svarstymui Protokolinio nutarimo projektą dėl Trakų istorinio nacionalinio parko (toliau – Protokolinis nutarimas).

Gediminas Rutkauskas (Paveldo komisijos narys)

Protokoliniam nutarimui nepritarė.

Jūratė Jurevičienė (Paveldo komisijos narė)

Didieji prekybos centrai žlugdo smulkų verslą. Istorinėse vietovėse turi būti nedidelės, vietovės specifika atspindinčios, parduotuvės. Nepritare planuojamo užstatymo funkcijai.

Augis Gučas (Paveldo komisijos narys)

Autobusų stoties ir prekybos centro kompleksas turėtų būti ženkliai mažesnis. Planuojamas pastatas nėra tinkamas.

Nadežda Spiridonovienė (Paveldo komisijos narė)

Pritarė autobusų stoties ir prekybos paskirties pastato komplekso projektui. Tai sukurtų naujų darbo vietų.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Pakvietė Paveldo komisijos narius balsuoti dėl Protokolinio nutarimo projekto punktų:

1. Įpareigoti Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją, atsakingą už Trakų senamiesčio urbanistinio draustinio apsaugą, pavesti jai pavaldžioms institucijoms nepritarti sprendimams, neatitinkantiems Trakų istorinio nacionalinio parko steigimo bei išsaugojimo tikslų bei darnios plėtros ir prieštaraujantiems Lietuvos Respublikos Vyriausybės suformuluotai nuostatai – saugoti bei atkurti kultūrinį palikimą, formuojantį istoriškai susiklosčiusį Trakų miesto ir apylinkių vaizdą.

Balsavimas dėl 1 punkto:

1. Už – 5 Paveldo komisijos nariai.
2. Prieš – 2 Paveldo komisijos nariai.
3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Pritarti Protokolinio nutarimo 1 punktui.

2. Įpareigoti Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją nustatyti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų keitimo principus, atsižvelgiant į kultūros paveldo išsaugojimą ir visuomenės interesus.

Balsavimas dėl 2 punkto:

1. Už – 5 Paveldo komisijos nariai.
2. Prieš – 2 Paveldo komisijos nariai.

3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Pritarti Protokolinio nutarimo 2 punktui.

3. Priminti Trakų rajono savivaldybei, jog vykdant Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 26 punktą, plėtra turėtų būti planuojama atsižvelgiant į visuomenės interesus, poveikį kultūros paveldui, jo pritaikymui ir naudojimui bei kooperuojant savivaldos ir valstybės biudžetų, tarptautinių fondų ir kitų šaltinių lėšas.

Balsavimas dėl 3 punkto:

1. Už – 7 Paveldo komisijos nariai.

2. Prieš – nėra

3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Pritarti Protokolinio nutarimo 3 punktui.

Balsavimas dėl nepritario autobusų stoties ir prekybos paskirties pastato komplekso projekto sprendiniams, kurie kelia pavojų kultūros paveldo išsaugojimui:

1. Už – 5 Paveldo komisijos nariai.

2. Prieš – 2 Paveldo komisijos nariai.

3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Nepritarti autobusų stoties ir prekybos paskirties pastato komplekso projekto sprendiniams, kurie kelia pavojų kultūros paveldo išsaugojimui.

4. **SVARSTYTA.** Vilniaus misionierių vienuolyno komplekso tvarkymo planas, apskaita, daugiabučių namų Subačiaus g. 20, Vilniuje, projektas ir vykdomi statybos darbai (svarstymo pratęsimas).

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Informavo, kad į Paveldo komisiją kreipėsi Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Seimo narys Naglis Puteikis ir Gyvenamųjų namų komplekso „Misionierių sodai“ investuotojai. Siūlė keisti ydingą, įstatymu reglamentuotą praktiką, kai Specialaus plano rengimą gali finansuoti privatus asmuo.

Jūratė Jurevičienė (Paveldo komisijos narė)

ICOMOS atlikta ekspertizė neatitinka ekspertizių rengimo taisyklių ir nebuvo svarstyta bendrame ICOMOS susirinkime. Parengus ekspertizę nebuvo pateiktos deklaracijos apie galimą interesų konfliktą.

Gediminas Rutkauskas (Paveldo komisijos narys)

Siūlė kreiptis į ICOMOS dėl galutinių Projekto sprendinių ekspertavimo.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė nepritari Kultūros ministerijos prašymui Paveldo komisijai atlikti analizę, ar Specialiojo plano sprendiniai pakankamai pagrįsti tyrimais, šaltiniais ir kitais faktiniais duomenimis, kuriais vadovaujantis galima būtų konstatuoti, kad buvusio Vilniaus Misionierių vienuolyno bei Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios kompleksas ir buvusi Vaikelio Jėzaus prieglauda buvo du atskiri architektūriniai ansambliai.

NUTARTA:

1. Paveldo komisijai raštu kreiptis į atsakingas institucijas, siūlant keisti įstatymu reglamentuotą praktiką, kai specialiųjų planų rengimą gali finansuoti privatus asmuo.
2. Nepritarti Kultūros ministerijos prašymui Paveldo komisijai atlikti analizę dėl Specialiojo plano sprendinių pagrįstumo.

Posėdžio pirmininkė

Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė

Justina Ūsonytė